

Frazie — poeten från Hörby

Henry Holm

Det lilla, träklädda enkla huset vid Ystadsvägen i Hörby, som låg under björkarnas hägn, var Franz Nilssons, Frazies, hem under många år. Numera är det rivet. Inåt gården, gränsande till kolonilotterna i kvarterets mitt, fanns en igenvuxen trädgård, där fåglarna sjöng i kronorna till Frazies glädje och förnöjelse.

Den sortens musik älskade han lika mycket som han avskydde den atonala motsatsen. Han kunde hantera stråken och det skulle på något sätt ha varit i linje med Frazies sätt att leva och vara om han en sommarmorgon likt en Rönnerdahl dansat ut under grönskan med fiolen i handen eller för att deklamera en nyskriven sonett till naturens lov.

Ty sådan var han — impulsiv, romantisk, livsbejakande men först och sist poet.

När han vandrade på stigar och vägar bortom allfarvägarna i vårens och sommarens sol, gick han i sin drömtillvaro, omgiven av skogens sus, naturens grönska, blommornas doft och fåglarnas sång. Han insöp allt, registerade allt och kunde glömma både tiden och milen han vandrade. Att gå hem i natten från t ex ett midsommarfirande på Frostavallen till Hörby var för honom en lustfärd, där han samlade intryck av ljud och clairobscur, av gryningens färger och dofter och röster.

Man minns honom med den enkla blomman i handen eller kanske ibland bara ett grässtrå, som han plockat utmed sin vandrings väg, på en dikeskant eller i den lund han genomströvat. Fundersam och drömmande gick han sin väg genom livet. Det som levde och växte och hade röst var hans inspirationskälla, och då han kom hem från sina otaliga strövtåg, slog han sig ofta ned vid skrivmaskinen, en ömt vårdad livskamrat, och formade sina upplevelser och känslor i sonettens form, en versform och konstart, som han behärskade suveränt och som var hans uttrycksmedel framför andra.

Franz Nilsson föddes i Lyby 1896. Efter studentexamen och universitetsstudier blev han tidningsman i Malmö och begav sig sedan utrikes, till Paris, där han bodde flera år och bl a skrev korrespondenser till tidningar hemma. Strax före andra världskrigets utbrott återvände han till Sverige och slog sig ned i Hörby, där han levde resten av sitt liv.

Frazies världsfrånvända, poetiska drömvärld, fylld av blommor, kärlek och ljusa nätter, då näktergalen sjöng i snåren, hade en överraskande motpol i ett mycket djupt engagemang i det politiska skeen-

Frazie. Ett foto från 1945

det i världen under andra världskriget. Det engagemanget kunde föra honom in i hetsiga dispyter, där hans konstnärstemperament kunde få våldsamma utbrott. Han var oförsonligt antinazistisk och stack aldrig under stol med sin uppfattning. När Kaj Munck mördats skrev han en artikel, där han gav fritt utlopp åt sin vrede och indignation. Men ingen tidning vågade trycka det erbjudna bidraget. Artikeln finns bevarad i originalmanuskript.

På äldre dar sysslade Frazie rätt mycket med målning och gjorde många nätta små tavlor, som avslöjade en talang även på detta område.

Han gav ut Heinrich Heines kärleksdikter, "För-

bjudna och brända", i sin tolkning och översättning 1944 och kom senare med en egen diktbok, till vilken han även själv målade omslagets sångmö.

Frazie var en särpling och kanske i viss mån även en enslig men även om han vandrade sina egna vägar i flera avseenden så saknade han inte vänner. De uppskattade hans genom hela livet väl bevarade gentlemannamässighet, sirliga elegans i umgänget och taktfullhet.

Flanören på gatorna i Paris och New York blev till sist hembygdens flanör och poet. Det var där han kände sig riktigt hemma. En tidig vårdag 1979 slutade hans vandring.

Nu går jag ut på vandring...

Nu går jag ut på vandring,
ty sköna maj är här,
nu går jag ut att söka
min sångmö hjärtanskär.

Jag vandrar genom skogar,
som nu sig klätt i grönt,
på vägar och på stigar
jag går, som blomma skönt.

Jag går att finna lyckan,
jag går att möta dig.
Du är ju allt det sköna
som blommor kring min stig.

(Ur Frazies *Kärleken och Poeten*,
utgiven på Beyronds förl., Malmö 1958)